

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden, December 13-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Spanyol Ország.

A' 16-dik Novemberi *Madritti* tudósítások szerint a' *Castiliai Tanácsra*, melly ebben az országban legelső törvényszék, azt bízta a' most uralkodó király, hogy mutasson utat és módot az Országban elszéledett *Corteseknek*, az az *Karoknak* és *Rendeknek* összevgyűjtésekre. A' Publikumnak nyughatatlan kívánsága, az a' szoros rendelés, mellyet az uralkodó király ezekre a' hazafiakra nézve mindjárt országglásának kezdetében kiadott vala, a' Spanyol Országgi finantziának rossz kárban való létele, azok a' nyughatatlankodtató hírek, mellyek az Amerikai coloniákból az anyaországba küldettek, 's több illy kedvetlen környülállások láttatnak a' királyt ezen lépéstételre bírni. E' mellett mihelyt az uralkodó székbe ült ez a' fejedelem, mindjárt megígérte a' *Corteseknek*, de bizonyos feltételek mellett, hogy őket hazájokba vissza hívja, ha tudniillik az országban a' tsendesség visszaállitódik.

Az említett *Castiliai Tanács* abban is szorgalmatosan foglalatoskodik, hogy a' polgári jussoknak külömbkülömbféle gráditsait meghatározhassa, a' mellyeknek megnyerésére azokat lehessen botsátani, a' kik azon ország szerentsétlen környülállásai közt magokat arra méltóknak tették. A' Spanyol levelek tartják, hogy ezek az

hazafiak négy rendre fognak osztatni; az első rendbélieknek sohasem semmi jussok, sem reménységek nem lehet sem a' hazájokba való visszamenetelre, sem ősi örökségeiknek visszanyerésére. Egyebaránt a' *Castiliai Tanácsnak* igazságszerettségéhez, vigyázóságához, és mérsékletességéhez határ nélkül való bizodalommal viseltetnek, a' melly Tanács a' maga végzéseiben szemes és vigyázó lassúsággal fogja a' maga dolgait folytatni, nem úgy mint sok Ministerek mivelnek, a' kik bizván az Uralkodó Fejedelmeknek hozzájuk való kegyelmességében, gyakorta olly intézeteket adnak ki, mellyek mind a' Publikumnak, mind magoknak a' Ministereknek károkra, és veszedelmekre szolgálnak. Példa erre a' már említett törvényes dolgokra ügyelő minister *Macanaz*, kinek irasait maga a' Király petsételte le, ő magát pedig fogságra küldötte; processusa mai napiglan sem végződött el.

Mivel igen kedvetlen hírek küldettek a' Spanyol Amérikából Madrittba: szükségesnek ítélte a' kormányzék a' hajós seregeket legnagyobb sietséggel kikészíttetni, 's oda számos fegyveres népet küldeni, mellynek eszközlésére ujobban tíz ezer Piastert ajánlottak a' *Kadixi* kereskedők; a' több kereskedő városokban és környekekben pedig kénszerítő eszközök által sok pénzt gyűjtetett össze. Hogy ez úgy

legyen, például *Barcellona* városa, a' honnan Nov. 12-dik napján azt írják, hogy azon tartományra tizenöt milliion Reales (egy milliion két száz huszon hét ezer ezüst forint) rendkívül való adó vettetett, a' melly adót mindjárt le kellett fizetni, a' nélkül hogy azon summát a' rendes adó fizetésbe lehetett volna számlálni. Azoknak a' lakosoknak házaikba, a' kik a' reájok esett summát le nem fizethették mindjárt, harmintz söt ötven fegyveres ember is küldetett executzióra, a' kiket a' lefizetésig étellel, itallal táplálni, és zsoldot is kellett nékiek fizetni.

Saragossában Arragoniának fővárosában egy olly polgári fegyveres strázsák vannak mint hajdan a' Romai Státusokban a' *Transteverinusok* voltak, és mint most a' *Lazzaronik* Nápoly Országban, a' kik az Orzágnak sepreiből állanak, és a' kik bajlékaikat hátokon 's kenyereket keheleken szokták hordani. Ezekből a' moslék emberektől, a' kiknek kötelességekben állana a' jó rendet és közbátórságot fenntartani, eleitől fogva igen sok boszszuságot szenvedtek a' törvényes lakosok. Mielőtt az oda rendeltetett új Kormányozó *Don Palafox* azon városba költözött volna, ezeket a' semmire kellő strázsákat minden fegyvereikből kivetkeztetvén őket olly állapotba helyeztette, mellyben senkinek sem árthatnak, mellyre nézve rendkívül való örömmel fogadták őket az oda való lakosok, és azok, a' kik azon rosz emberekből állott strázsáktól való félelmek miatt honnyaikat oda hagyván, bátorságosabb helyre költöztek, most már örömmel térnek vissza hazájokba — Legközelebb olly rendelést adott ki a' Király, hogy azok a' Sarragossai lakosok, a' kik Francia gondolkozásuaknak találtatnak, Madridba vitetessenek; de mivel azon ítélőszéknek Elölülője a' királyi parantsolatnak nem engedelmeskedett, a' Publikum nagy nyughatatlansággal várja, minémü indúlattal vétetődik az ő engedetlensége Madridban

— A' már tudva lévő, hivataljától megfosztatott, *Macanaz* Minister helyett, a' Madritti journalok szerint, *Don Cevalloz San Carlost* nevezteki a' király törvényes dolgokra ügyelő Ministernek.

Nagy Britannia.

A' már egynéhány esztendőttől fogva be-
tegeskedő 77 eszt. Királyról *III-ik György*-ről azt írja a' *Star* nevezetű Londoni journal, hogy Ő Felsége testére nézve igen egészséges, sokat sétál fel 's alá, és hogy a' háló szobájában levő Klavir mellett, napjában több órákat elszokott tölteni — A' Regens Hertzeg, és testvér öttse az Yorki Hertzeg a' Spanyol Országi *Karoly Vitézi Rendnek* nagy keresztjét, mellyet azon király nékiek küldött, jó szízzel vették; már annakelőtte az *Aranygyapjas Vitézi Rendnek* tziemerét is megküldötte az elsőbbnek *Ferdinánd* Király, de mivel azt már akkor a' Fels. Austriai Császártól meguyerte, azt köszönettel visszaküldötte. *Jegyezzük meg*, hogy ezt az Európai legnevezetesebb Vitézi Rendet *Filep* Burgundiai, és *Bra-*bantiai Hertzeg, a' ki a' Belgiumi 17. tartományokat öszve kaptsolta, 's ugyan azért leghatalmasabb Országló Fejedelem is volt a' maga idejében, 1430-dik esztendőben, midőn harmadszor, *I. János* Portugalliai Király leányát *Isabellát* férjhez vette volna, állította fel, és azon időttől fogva *II-dik Károly* Spanyol Országi Király haláláig, annak Főmesterei a' Spanyol Királyok voltak. Hanem akkor t. i. *II-ik Károly* halála után 1700 eszt., a' Spanyol Monarkia birására nézve *XIV-dik Lajos* Frantzia Király, és *I. Leopold*, Romai Császár közt háború támadván, az Aranygyapjas Vitézi Rend' Főmesterségére nézve is kérdés támadott és 1711-dikben az Austriai és Bourboniai házak egymással megbekelvén, abban egyeztenek meg, hogy valamint az Austriai, ugy a' Spanyol Országi Fejedelmek is mind ketten Nagymesterek legyenek, és mind a' kettőjöknek jussok legyen azon Vitézi Rend tziemerének kiosztására.

Az Angliai Felső és Alsó Parlamentumnak a' múlt November 15-dik napján tartatott ülései hosszasak és elevenek voltak; mint hogy a' Ministerekkel ellenkező rész tüzesen ki költi ellenek. A' F. Parlamentumban *Lord Darnley* számos projectumokat bordott elő, a' mellyek arra tzeleztak, hogy a' tengeri dolgoknak eddig volt igazgatásmódja megvizgáltassék; de a' mellyek között egynéhányat végtére vissza vett, mihelyt a' tengeri dolgokra ügyelő Státus Secretárius *Lord Merville* lehetetlennek mondotta volna azt, hogy a' *Lord Darnley* által kívánt utasítások mind megadatassanak. — Az A' Parlamentum gyűlésében *Baring Ur*, a' kit a' Ministerekkel ellenkező rész tóditott vala, ismét előhozta a' Belgiumban lévő hadi seregeket, 's ezekre nézve külömbkülömbféle kérdéseket terjesztett eleikbe, de a' mellyekre semmi felelet nem adatott. A' 17-dik Novemberi parlamentális gyűlésben azt ígerte vala a' financiális Minister, hogy ezekre a' közelebb való ülésben válaszolni fog. Annakutánna a' Spanyol Országnak adatott pénzbeli segedelemről emlékezett 's e' pontban tudni kívánta, mikor, miért, és mi módon ment azon fizetés végben? és nagyon boszszonkodott a' Ministerekre, hogy ők annálfogva VII-dik Ferdinand Spanyol királyt arra segítették, hogy ő a' maga jobbágyainak jussaikat és szabadságokat lenyomhassa (Némelly ujságírók Ferdinandot írásaikban Ferdinandusnak nevezik, holott ez az utolsó syllaba *us* deák terminatio és a' Magyar nyelvhez illetlen) *Wellesley Pole Ur*, és a' Finantzia Minister azt állatták, hogy Spanyol Országnak semmi egyéb pénzt nem adtak, hanem csak azon segedelem pénzt fizették ki, a' mellyet e' folyó 1814-dik esztendő Julius hónapjának 30-dik napján a' Madritti követeknek ígérték vala, mindazáltal ezen feleleten sem nyugodtak meg a' Ministerekkel ellenkező részen lévőek, hanem azt ki-

vánták, hogy az ezen tárgyról szóló levelek terjesztessenek eleikbe.

Azt kívánta vala VII-dik Ferdinánd az Angliai Parlamentumtól, hogy azon Spanyol Országi embert, a' ki Gibraltárban keresett vala magának menedékhelyet, és a' ki a' Felség ellenvaló bünbe esett, adattassaki; de e' részben a' Spanyol Király kívánsága bé nem telyesítettett. Tagadni nem lehet, hogy *Generál Schmidt* a' Gibraltári Kormányozónak az iránt levelet irt, hogy azokat a' négy Spanyolokat, a' kik a' Kormányzék ellen motzkos irásokat adtak ki, adja ki; a' végbe ment vizsgálás után kisült, hogy azok kozzúl kettő, a' kik hamis nevet adtak magoknak, 's az alatt mentek Gibraltárba, már megfogattattak, és a' nevezett Spanyol Generálisnak ki is adattattak. E' pontban ugyan hibázott a' Generális, mindazonáltal mindenkor szokásban volt az illy bünösöket egymásnak kiadni.

Ez a' jelentés ujjabb fegyvert szolgáltatott a' Ministerekkel ellenkező résznek a' kezébe, *Whitbread Ur* büntetésre méltónak ítélte *Schmidt* Generálnak azon tselekedetét, nagyon otsárlotta a' Ministereket, hogy ők, noha ez a' tárgy többször elő fordúlt is már a' Parlamentum gyűlésiben: még is mindazáltal mindenkor tagadták azt, hogy ők arról valamint tudjanak; végtére avval zárta bé a' maga beszédjét, hogy azok a' levelek, a' mellyek e' dologról a' két kormányzékától küldettek, terjesztessenek a' Parlamentum eleibe.

El nem hallgathatjuk azokat a' jegyzéseket, mellyeket egy tudós utazó N. Britannianak Indiákban való állapotjáról közölt a' tudós világgal: A' Brittusoknak országa a' két Indiában számos esztendőktől fogva erős lábbon áll, és valamint hajdan a' Romai Birodalom Olasz Országban egy kis magból, részszerint foglalások, részszerint pedig adó alá vettetett tartományok által igen nagyra nevedett, ugy szintén N. Britannia is. Mivel az Indiai

hadi seregek nem Anglusokból, h. nem született Indusokból állanak, a' kik a mammon által megvakítottván, örömet engedelmeskednek a' Brittusoknak, az ő leg-hatalmasabb belső ellenségek a' Mizórai ország Tippó-Sais halála után eltöröltetett (ezt a' hatalmas ellenséget Angliának mostani) hősösa *Lord Wellington* győzte és ölte meg nagy ott egyetlenegy Mahomet vallású lévő fejedelem sem találta, a' ki veszedelmére lehetne a' Brittusoknak; az utolsó Párisi békeség által is bátorságba helyezettődtek Indiai örökségeikben, arra kötelezvének magokat a' Frantziák, hogy ők ottan semmi hadi erőt nem fognak tartani. Valahányszor e' két nemzet közt háború támadt, mind annyiszor tovább tovább terjesztették Országoknak határát. Legközelebbvaló ellenségek a' *Mahratták* éjszak és napkelet közt, de ezeknek hatalmuk is naponként kissebbedik. Most azok a' *Seiksek* morognak ellenek, a' kik a' Nagy Mogul országának éjszaki részében letelepedtek. De a' kik az ő örökös ellenségeiktől az ugy nevezett *Afgánusoktól* gyakorta megtámadtatván, a' Brittusoknak nem árthatnak 's a' t.

Spanyol Országi Amerika.

A' 17-dik Októberi új Orleánsi tudósítások szerint, mihelyt Mexicóba új Spanyol Országnak fő városába az a' hír jutott, hogy *VII dik Ferdinánd Király*, a' Spanyol Országi *Corteseknek* constitutzióját megvetette, és magokat a' *Corteseket* részszerint tömlőtzőkre hányatta, részszerint hazájokból kiűzte, mindjárt elpártoltak az anyaországtól, és az eddig Király részén évők is magokat a' *Patriotákkal* öszvekaptsolták.

Az a' *Nereus* nevezetű Anglus fregatte, melly a' *la Pláta* nevű folyóvizből a' Portsouthi kikötőhelybe bévezett, oda következő híreket vitt e' világnak azon részéből, hogy mihelyt a' *Wigodet* Kormányozó kapitulátziója végbe ment, mindjárt az oda való lakosok és a' Kormányo-

zó köztvillongás támadt, mellynek legfőbb oka a' volt, hogy a' Kormányozó azon kapitulátziónak nevezetesebb czikkelyeit bé nem teljesítette.

Ugyan azon időpontban az is világosságra jött, hogy egy hadi Tiszt, a' ki a' Generális Kapitány alatt szolgált, magát a' *Buenos Ayresi* seregektől néhány követőivel együtt elszakasztotta, és *Wigodet* Kormányozót hozzá küldött leveleiben arra nógatta, hogy a' nevezett erősséget által ne adja, azt igérvén neki, hogy ő, ha az ellenségtől megtámadtatna, neki 1500 emberrel segítségére menne. Ezen kinyilatkoztatás után a' *Buenos-Ayresi* hadi seregnek fővezere *Generális Alvear* a' *Monte-Videoi* erősséget titkon megtámadta, 's reárohannással el is foglalta, mellyben mind a' nevezett Kormányozó, mind az ott őrizetben feküdt seregek rabságba estek, 's *Buenos-Ayresbe* küldettek. Ennek a' történetnek híre *Chilibe* menvén, ott is revoluzió támadt.

Ejszaki Amerikai Szövetséges Státusok.

A' leg újabb Amerikai újságlevelekből azt olvassuk, hogy azoknak a' Foederalistáknak, a' kik még most is nagy baráti és Angliai Kormányozóknak, és mindenkor ellenzették az Angliával való hadakozást, azon idő pontjában, mellyben a' Britanniai hadi seregek Washington, és a' Szövetséges Amerikának egyéb városait megtámadták, és részszerint el is foglalták, nagyon kinyílt a' szemek. Ezek a' Foederalisták leginkább *Bostonban*, a' *Massachusettsi*, *Connecticuti*, *Rhode-Islandi*, és *New-Hampshirei* tartományokban telepedtek le, a' mellyek hajdan Új-Angliának nevezettek, és mivel a' legregibb Angliai Coloniák, és mivel leginkább kereskednek Angliával, leginkább is érzik a' jelenvaló háborúnak súlyát. Az Amerikánuson eleinte történt szerentsétség után úgy gondolkoztak vala a' Foederalisták, és különösen a' *Massachusettsi* tartomány lakosi, hogy a' republicánusi

Kormányozás formájának vége fog lenni. Azon tartománynak Kormányozója a' felyebb nevezett tartományoknak Karjait és Rendjeit a' *Bostoni* gyűlésre meghíván, azokat arra igyekezett birni, hogy *Washingtonba* deputátusokat küldjenek, hogy *Madison* Előülőknek adják tudtára, hogy Uj-Angliának lakosi a' Brittusokkal való hadakozást egyáltalában ártalmasnak lenni itélvén, mindnyájan azt kíványák, hogy a' háborúnak folytatásától szűnjenek meg; hogy a' nevezett Előülő mostani hivataljától fosztasson meg, ugymint, a' ki legnagyobb ellensége a' Brittusoknak, és hogy ő fogja az lenni, a' ki hazáját végső veszedelembé ejti. Ennek a' plánumnak következése a' lön, hogy későbbben tizenkét deputátusok küldettek *Hartfortba* a' Connecticuti tartomány fő városába, hogy a' több Uj-Angliai négy tartományokat is hívják meg az Északi Amerikai Respublikától való elhajlásra; de annak a' hire fülökbe menvén, hogy *Madison* Előülő N. Britannióval békességes alkudozásba bortsátkozott, a' Foederálisták egyszeribe meg-némultak, és már most semmi emlékezet nints a' *Hartforti* Congressusról.

Azon idő pontjában, mellyben az Amerikai hadi seregek *Floridd* tartományának napnyugotti részében az ellenséget visszaverték, más részről igen sokat nyertek az által, hogy a' *Mississippi* tartománybéli Indusokkal békességet kötöttek, a' kik nékiek huszon három milliion holdföldet adtak, 's magokat arra ajánlották, hogy az Anglusokkal szövetséget kötött Indusokat *Pensacola* városából kifogják üzni — Az Amerikában lakó külömbkülömbféle Indus eredetűek közt a' *Creessi* Indusok leghatalmasabbaknak, 's legpallérozottabb nemzetnek tartatnak; ezek Varosokban és Falukon laknak, köz Kormányzások van, egy fő által igazgattatnak, földmívelést és earomtartást gyakorlanak, tehetősek és jó gazdálkodók, egyébaránt pedig bátor vitézek és hiv barátok.

Frantzia Ország.

Egynéhány külföldi ujságlevelék azt jegyzik meg, hogy azok közzül a' Frantzia hadi tisztek közzül, a' kik a' mostani Kormány alatt fél zsoldra tétettek, hazájokból kiköltözvén, az Északi Amerikai Státusokba mennek, 's ott hadi szolgálatot vesznek — Azok a' Frantzia kereskedő hajók, mellyek Frantzia termékekkel és portékákkal megterheltetve a' *Bourdeauxi* kikötő helyből a' Sz. Domonkosi Szigetbe mentek holott barátságosan vétetvén, minden portékáikat eladták, 's azután hajóikat Coloniális portékákkal megterhelvén, nagy nyereséggel tértek vissza hazájokba.

A' Deputátusoknak (a' Fr. A. Parlamentumnak) 29-dik Novemberi ülésében a' királyi udvarnak Ministere *Gr. Blacas d' Aulps* következő foglalatú törvényprojektumot adott bé azon adósságra nézve, mellyet a' most uralkodó Király és a' Királyi Hertzegek idegen országon lévén tettenek: *Lajos Isten kegyelméből Frantzia és Navarra Országoknak Királya 's a' t. A' mi Országunknak Pairsei* (a' F. Parlamentum) és a' Deputátusok háza (az A' Parlamentum) erántunk való szereteteknek, és szives hajlandóságoknak kinyilatkoztatására tudtukra adták, hogy azon adósságot, mellyet mi és a' Királyi Hertzegek külföldön tsináltunk, mint Státus adósságát ki fogják fizetni. Arra való nézve azt végzettük és végezzük, hogy a' mi Királyi Udvarunknak Ministere a' Deputátusok házának következő törvényprojektumot adjon által 1). Hogy azokat a' summákat, a' mellyeket a' Király megismer, és külömbkülömbféle magános személyektől felvett, harmincz milliomig Státus adósságának lenni esméri 2). az a' Commissió, mellyet a' Király kinevezett; a' Creditoroknak praetensióiokat vizsgálja meg, mellyek a' Király helybehagyásával a' Státus adósságának nagy könyvébe iratassanak bé. 3). ez a' commissió határozameg, melly naptól 1816-dik esztendő-

ben foljon az interese, mellyet a' Korona Kintstárára ügyelő Minister a' civilis listának fundusából fizessen meg (Civilis listának nevezetik az a' summa pénz, melly a' Királyi udvaroknak tartásokra rendeltetik). 4). az a' finantziális törvény, melly által a' Státusnak jövedelmei és költségei 1816-dik esztendőben reguláztatni fognak, azon esztendő Januárius 1-ső napjától fogva, az interesnek fizetésére is ügyeljen. *Költ a' Tuilleriesi palotában, Nov. 28-dik napján, 1814-dik esztendőben, Országglá-sunknak 20 dik esztendejében — A' Király parantsolattyára.*

A' Fels. Austriai Császárnak, és Magyar's Cseh Országok Királyának a' Frantzia Udvarhoz küldött meghatalmazott Követje *B. Vincent* Generális a' mult Nov. 29 dik napján ment a' Frantzia Királyhoz legelsőben audientziára; a' Sz. Mise végződése után minden Párisban lévő külföldi Követek a' Király udvarlására menvén *B. Vincent* Generális által ő Felségének bemutatattak, ugymint *Gróf Bomballes* Austriai Cs. Commissarius; *Gr. Scarppi* Cs. Kir. Generál-Major; *Gróf Bellegarde* Cs. Kir. Kapitány és Kamarás Ur; *Rechtenburgi Lefevre* Cs. Kir. Tánátsos és Követségbeli Titoknok; *Kaisersfeld Ur*, követségbeli Commis. E' meglévén a' fenntnevezett Cs. Kir. Követ az Éjszaki Améri-kai Státusoknak Követjeket *Craffort* és azon követségbeli Titoknokot *Jackson* Urakat is bemutatatta Frantzia Király ő Felségének.

A' *Journal de Páris* nevezetű Párisi ujságleveleknek Dec. 1-sőnapján költ darabjában olvassuk: A' közelebb múlt szerdán (Nov. 28 dik napján) estvéli 9 óra felékét lovas vadászok sebesvágatva a' Sz. Márton

és *Verrerie* útszákon a' Sz. Antal utszája felé nyargalván nagy ijedséget és bámúlást okoztak a' lakosokban, és mindjárt az a' hir repdesétt, hogy azon vadászok mindent, a' kit előtől találtak, lenyakaztak. Azon szempillantatban a' nemzeti Gárdisták között egynéhányan a' *Blanche-Mibray* útszában egy embert találtak, a' kinek feje megvált sebesítetve, még pedig a' mint látszott, kardvágás által. A' Publikum azt hitte, hogy ezen ember az említett lovas vadászoktól sebesítetett meg, de a' ki azt vallotta, hogy ő azon sebet egy kortsmán egy katonától kapta, de a' kit nem esmér. A' szorosabb megvizsgálás után világosságra jött, hogy ő részeg fővel azon katonával összeveszett, 's akkor kapta a' sebet.

Azon hólnapnak, t. i. Nov. 27-dik napján egy olly személy jelentetett be a' Politzia-Commissariusnál, a' ki hasonlóképen azt vallotta, hogy ő Páris városának egyik utszájában, de mellyikben, arra nem emlékezik, egy hosszú szakállos és a' testörző sereg formájába öltözött nagy embertől támadtatott meg, kinek körmei között kiszabadulván 's elfutván, az útza szegletén egy más embertől megtámadtatott, 's attól a' keze meglövettetett. Mivel ez a' vád gyanusnak lenni találtatott: a' vádaló a' Politzia eleibe vitetett, a' mellynél keményen megvizgáltatván, meg vallotta, hogy minden a' mit mondott, hazugság legyen. Mellyből a' *Journal de Paris* azt a' következtést huzzaki, hogy a' Politziának igen szemesnek, és okosnak kell lenni, ne hogy az illy történetekben megsalattasson, és a' rosz emberek által, a' tsendesség és bátorság megháboritasson.

Dec. 10 dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 258 1/2 forintot Váltó-tzedulában. Egy Cs. aranyért 11 forintot 58 krt.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 43.

A' Magyar Kurir 48-dik darabjához.

B é t s.

A' most itt lévő, és az örökös békeségnek megszerzésében munkálódó protestáns Fejedelmek, nevezetesen a' Prusziai, Dániai. és Würtembergi uralkodó Királyok, az ide való protestáns templomokat gyakran meglátogatják, önnön magok példájokkal is kívánván azt megmutatni, hogy nem tsak a' közrendű és állapotu emberek, hanem a' legbatalmasabb fejedelmek is kötelesek legyenek az ő Teremtőjökhez való tiszteleteket, és engedelmeségeket közönséges kelyeken is megbizonyítani.

A' Fels. Würtembergi Király *Fridrik* az ide való Aug. Conf. tartó gyülekezet második Predikátorának *F. Tiszt. Glatz Jakob* Egyházi Tanácsos Urnak, azon megbetsülhetetlen tudós munkájára nézve, mellyet illy tzim alatt adott ki nem régen: *Beispiele von Leidenden und Unglücklichen*, az az, a' *Szenvedő és szerentsétlen embereknek példája*, egy igen szép arany piksist küldeni, és azt is megcogedni méltóztatott, hogy az ő Felsege neve azon előfizetőknek laistromába feljegyeztesen a' kik a' nevezett tudós hazánkfiának kiadatandó tudós munkájára, melly illyen tzim alatt: *Andachtbuch für gebildete Familien*, az az, a' *pallérozottabb familiáknak való ahétatosság* fog kiadattatni.

A' mult Nov. 25-dikére esett Katalin napján az ittlévő Oldenburgi Hertzeg-Aszszonynak Katalin Orosz Nagy-Hertzeg-Aszszonynak a' Fels. Orosz Császár kedves testvér hugának neve napján, Orosz Cs. Titkostonácsos Ur, *Gr. Rasoumowsky* a' magalakó palotájában gazdag vendégséget adott,

mellyen minden ittlévő Európai Monarkák, Fejedelmek és Fejedelem-Aszszonyok nem külömben a' Fels. Austria Fő-Hertzegek és Hertzegaszszonyok jelen voltak, és azon napot jelenlétek által megdítsóítotték. A' hivatalos vendégek nagy számmal voltak. A' vendégseg és a' mulatság a' következő nap reggeléig tartott. Az ide való Könyvisgáló-Hivatalnak egy érdemes tagját *Szartóri Ferentz* Urat első Könyvisgálónak, és egyszersmind az Alsó-Austriai Kormány-szék Titoknokjának, *Hölzl Henrik* Cancellista Urat második Revisornak és azon Hivatal Practicansát *Mayerhoffer* Urat harmadik Revisornak tenni méltóztatott Fels. Urunk.

E' folyó Karátsonhavának 5-dik és 6-dik napjaitól fogva a' következő idegek érkeztek ide, ugymint *Hummel János Bapt.* a' Baadeni Főhertzegegből; *Ignácz Archimandrita* Török országból, *Dmitrief* Orosz Cs. Hadnagy Petersburghól; *Graf Montechenon* Frantzia Oberster Lyonból; *Gruber* Bavariai kir. Lovas Kapitány Monáchiumból; *Camilo Kierey* Professor Londonból; *Querini Monaco* Grófné Lombardiából; *Reischa* és *Raming* Würtembergi Hadnagyok Stuttgardból; *B. Stuart* Monáchiumból; *Bell* Orosz Cs. Obristlieutenant és *Blankenhagen* Orosz Cs. Actuarius az Orosz Birodalomból.

Magyar Ország.

A' Nagy-Szombati Invalidusok házára ügyelő Generál-Commandó a' Bétsi Cs. Kir. hadi Tanácsnak olly jelentést tett, hogy a' Szakoltzai Plébános, *Kauseph-Josef* Ur a' Nyitrai és Barsi 23. Vármegyék-

nek gyűlésében egy igen fontos beszédet tartván az ott jelen volt urti személyeket arra serkengette, hogy az Invalidusoknak felsegélésére alamispálkodjanak. Ugyan akkor tulajdon költségén egy buzdító levelet adott ki, mellyből 2500. nyomtatványokat osztogattatott ki, 's önnön magát arra kötelezte, hogy haláláig a' maga jövedelmeiből, minden esztendőben száz forintot fog adni. Ezen ritka példa Ö. Cs. és Ap. Kir. Felségének is tudtára adatott, és kegyelmesen vétetődött mint olyan, melyet hogy mások is kövessenek, megérdemli.

A' Vátzi Siket-Némák Institutumának küldetett adományoknak további folytatása: T. Baranya vármegye küldött 53. f. 6 xr.; Tek. Mosony Vármegye 72 for.; Tek. Esztergom vármegye 17 for. 24 x.; Timét azon Vármegye 100 for.; ismét 140 for.; ismét 32 for. 24 xr.; Zimon vármegye 121 for.; Tek. Borsod vármegye 620. f; a' Győri Püspökség 304. f; a' Pétsi Püspöki Megye 135. f; a' Vátzi Püspökség 50. f. a' Posonyi Megyés Káptalan 3000 f; a' N. Váradi megholt Püspök F. T. Miklós Ferentz 1016. f. testált; a' Esztergomi Érseki Megyének Vicáriusa 288 f. 8 x.; a' Helv. Conf. való Dunán innen való Superintendia 460 f; F. T. Avakumovics István Temesvári nemegyesült Püspök 264 f, 43 x; Schiller János Nep. Besztercze-Bányai volt Kánonok testált 300. f; az Aug. Conf. valló Dunántúli Superintendia 26. f. 47. x; a' Novii Püspök, és Posonyi Prépost Sóber János testált 74 f. 29 x; F. T. Markus József tituláris Vátzi Kánonok és Zsámbeki Plébanus 20. f; Kassá Sz. Kir. Város 62. f; a' Kis Lomnitzai Parochus Szepesvármegyében 3. f; a' Komáromi Aug. Conf. valló Ekklesia 24. f. Zinger József Tatai Zsidó testált 350. f; a' Bardányi gyülekezet Torontalvármegyében 10. f; a' Budai nem-

egyesült Görög Püspök Popovich Dienes 31 f. 52 x, a' Posonyi Aug. Conf. valló gyülekezet 13 f. 30 x; T. Kiffovics Ferentz Rába-Sz. Mihályi volt Parochus 10. f. testált: a' Boldog-Aszszonyi Ekklesia 10 f; az Aug. Conf. lévő Késmárki gyülekezet 180 f. 10 x; a' F. Árvai Kerületbeli Pápok 70. f; a' Szolnoki Kerületnek Decanusa, és Abonyi Parochus 20 f.; a' Selmetsi Aug. Conf. valló gyülekezet 12 f. 12 x.; a' Pinkafeldi Katolika Gyülekezet Vasvármegyében 120. f; a' Komáromi Aug. Conf. tartó Ekklesia 6. f. 32/8 x; Balogh Antal volt Izsáki Parochus testált 10. f; Heimlich Ignácz Hertzeg Battyán uradalmanak egyik Tisztartója gyűjtött 10 f; Andrejkovics Basilius Rusquinovii volt Parochusnak hagyományából 400. f.

A' Temesvári Nagy-Kereskedő *Kosztoruszy Nicephorus*, hogy azon örök emlékezetre méltó napot, mellyen a' Szövetséges Fejedelmeknek vitéz hadi seregeik Európának közönséges ellenségét Napoleont 's a' Frantzia armádat meggyőzték, illendőképen meginnepelhesse, a' Temesvári Generál-Commandónak 100. forintot adott olly feltétellel, hogy abból 50. f. a' *Gyulai Ignácz* Regementje gyermekek nevelő házának; és a' *Saint-Julien* Gyalog Regementje nevelő házának 50. f.

J e l e n t é s.

Azokra nézve, a' kiknek a' kezekben a' Nemzeti-Gazda ebben az elmúló esztendőben nem forgott, jelentjük, hogy annak jövő —

Egész esztendei díjja	22 forint
Fél esztendőre	11 —

Bétsben Jägerzeil, Nro. 464.

Tr. K. Sz. Nemzeti-Gazda-Hivatal.